מתני' ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקדש. הואיל ובפנים אם עלו לא ירדו מתקבל בפנים קרינא ביה וחייבין עליהן בחוץ כדיליף בגמ': **המעלה כזית מן העולה ומאימוריה.** חלי זית מזה וחלי זית מזה חייב דכולה כליל: **גמ'** ואימורי קדשים הלכונה. של מנחת נדבה: **ומנחת כהנים.** שהיא כליל ולחויה להעלאה כקומץ [יא] מנחת ישראל אבל שירי מנחת ישראל אינו חייב על העלאתם: **מנחת כהן משיח.** עשירית האיפה שהוא מביא בכל יום: **ושלשה לוגין יין.** שהוא פחות שבנסכים: **ושלשה לוגין מים.** בחג קאמר ובמוקדשין [יב] לחג שאין העלאת חוץ נוהגת בחולין: **מנין לרבות פסולין.** הרי דאם עלו לא ירדו דלא מתרבו מלא יביאנו דהא אינם רלוויין להביא לכתחילה: **ת"ל לעשות.** משמע הרלוויין לעשות [יג] אפילו אינו רלוי לבא מחוץ לפנים. והני נמי כיון דאם עלו לא ירדו וכהן נזקק להפך בהם בגינורא [יד] או להעלותן מראש המזבח למערכה רלוויין ליעשות קרינא ביה: **שלמים לא.** אין בשרן מצטרף עם אימוריהן לכזית העלאת [יד] חוץ משום דבשר שלמים לאו בר הקטרה הוא ולא קרינא ביה אל פתח אהל מועד לא יביאנו: **ולחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא.** קא ס"ד באוכל כזית בשר ואימורין מעולת פיגול או נותר או בטומאת הגוף אכלו: **מאי טעמא.** לא מצטרף נמי בשר שלמים עם אימוריו לפיגול ונותר וטומאה הא בין בבשר בין באימורין שייך פיגול נותר וטומאה כדאמר בפ' בית שמאי (לעיל דף מג.) דכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול והרי הדם מתיר את הבשר לאדם ואת האימורין למזבח ותנן נמי התם [מה:] דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול כגון הקומץ והלבונה והקטרת שאין להם מתירין אלא הם עצמן מתירין חייבין עליהן משום נותר ומשום טומאה וכל שכן אימורין שהפיגול נוהג בהן ומקראי ילפינן להו: **כל הפיגולין מצטרפין.** משנה היא במעילה: **לאן בפיגול לאן במחשבת פיגול.** הא דקתני מצטרפין באוכל קאמר ולהתחייב חטאת והא דקתני עולה אין שלמים לא במחשבת פיגול שאם שחט או זרק על מנת להקטיר חלי זית בשר עולה וחלי זית מאימורין חוץ לזמנו פיגל אבל בשלמים [טו] חישב לאכול או להקטיר חלי זית בשר וחלי זית אימורין לא פיגל [טז] שאין מחשבת אכילה בנקטרין ואין מחשבת הקטרה בנאכלין: **לאן בנותר לאן בשניתותרו עד שלא נזרק הדם.** הא דקתני מצטרפין באוכל נותר קאמר והא דקתני עולה אין שלמים לא בשניתותרו מאיבוד ושריפה כגון אבדו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר חלי זית מזה וחלי זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא איכא אכילת מזבח וכו' יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא [טז] חייבין עליו משום נותר ואכל ממנו כדאמרן (לעיל מה:) דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין [טז] משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח כעולה וכל שכן דברים שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אבל שלמים אין חלי זית מבשרן וחלי זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטומאה דקי"ל (מנחות דף כה:) כל הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ובפ' ב"ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול חילול מטומאה ובמס' מעילה (דף ו:) לענין יולא אמרינן [יז] לר"א דאמר אין זריקה מועלת ליולא אין חייבין עליו משום נותר וטומאה: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין** [יח] **זורק את הדם.** דאית ליה לר' יהושע [לעיל קד.] אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם [דברים יב] ובזבחים [יט] כתיב (שם) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל הזקיקין הכתוב זה לזה:

מתני' [א]אחד קדשים כשרין ואחד פסולין שהיה פסולן בקודש והקריבן בחוץ חייב [ב]המעלה כזית מן העולה [א] ומן האימורין בחוץ חייב: **גמ'** [ג]ת"ר [ד]אשר יעלה עולה או זבח [ב] אין לי אלא עולה מנין [ג]לרבות אימורי אשם ואימורי חטאת ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ת"ל זבח [ג] מנין [ד]לרבות הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח [ה] והמנסך שלשת לוגין יין ושלשת לוגין מים ת"ל [2]ואל פתח אהל מועד לא יביאנו כל הבא לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ואין לי אלא קדשים כשרים מנין לרבות פסולין [ה]כגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והניתנין בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת שנתנן [ה] שלא לשמן מנין ת"ל [2]לא יביאנו לעשות [ו]כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ: המעלה כזית מן העולה כו': עולה ואימוריה אין שלמים ואימוריהן לא תנינא להא דת"ר [ז]עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא בשלמא [ו] העלאת עולה דכליל אין שלמים לא אלא פיגול ונותר וטמא [ז] מ"ט [ח] והא [ט]תנן [כ]כל הפגולין מצטרפין וכל הנותרין מצטרפין קשיא פיגול אפיגול קשיא נותר אנותר פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול נותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו [ט] עד שלא נזרק הדם ומני רבי יהושע היא [ז]דתניא ר' יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר בהן [י] כזית בשר

לא ומוקי לה בניתותרו וכר' יהושע וקא תימה קומץ ולבונה אמאי לא מיחייב עלייהו בחוץ כשחסרו נהי דמיפסלי לכתחילה מ"מ מתקבלין הם בפנים דאם עלו לא ירדו דהוה ליה פסולו בקדש כשחסר בין קמיצה להקטרה ולמאן דחשיב במנחות פ' קמא (דף ט:) חסרון כבעל מום ניחא וי"ל דאפילו תמצא לומר דאם עלה לא ירד מ"מ סברא הוא למעוטיה מדכתיב אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר כיון דלכתחילה לא יעלה [ו] וצריך לדקדק אי מהדרינן פוקעין דידהו ובפרק [ב] המזבח מקדש (לעיל דף פג.) איכא כמה קראי לרבן גמליאל מהיא העולה על מוקדה ולאידך מאשר תאכל האש ועוד דדרשינן לעיל (דף פו.) ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות משמע [א] הא בשר דומיא דגידים ועצמות מהדרינן אפילו במקצת ותימה אי פליג עליה רבי יוסי: **ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח.** הא דפליגיהו משום דמנחת כהנים בלה עשרון ומנחת כהן משיח חלי עשרון וקימה דלא תני מנחת נסכים: **עולה ואימורין מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא.** במסכת מעילה פרק קדשי מזבח (דף טו:) תנן חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת והיין והשמן ושאר בתודה דאיכא לחם ותימה לענין מאי קאמר אי לענין מעילה הא תנא ליה ריש (שם.) קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה כו' ועוד דתודה אין בה מעילה כי אם לאחר זריקה באימורין אבל בלחם לא ואי (לא יתחייב) [כב] בחוץ הא לא תני בשמעתין אלא עולה ואימורין אבל חמשה דברים לא דאף על גב דמיחייבי בחוץ כדדרשי לעיל מקרא הני מילי בפני עצמן אבל איצטרופי לא ועוד דלא מיחייב בחוץ אלחם שבתודה ועוד חלב ויין דאיכא מצטרפין והא אין שיעורן שוה שזה בכזית וזה בשלשה לוגין ואי לענין

לזרוק עליהן הדם הא אמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק ואי לענין מחשבת פיגול אין אכילה והקטרה מצטרפה ונראה דמיירי לענין אכילה דמיחייב האוכל משום פיגול נותר וטומאה ואי מרישא דקתני קדשי מזבח מצטרפין הוה אמינא במין אחד קמ"ל אפילו בכמה מינין ועוד תניהו למעוטי [כג] דאין דם חייבין עליו משום פיגול ועוד אשמעינן דחל פיגול אהנך דברים חמשה ושאה וצריך לומר דאתיא כר"מ דתנן לעיל בפרק ב"ש (דף מג.) [ואלו] דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול מנחת נסכים והנסכים הבאין בפני עצמן דברי ר"מ וחכ"א אף הבאים עם הבהמה ובהקומץ זוטא (מנחות דף טו:) תנן נמי הזבח מפגל את הנסכים משקדש [כד] בכלי דברי ר"מ והא דחלב ויין מצטרפין אע"ג דחלב בכזית ומשקין ברביעית ה"מ בשתיה אבל דרך אכילה ששרה פתו ביין שיעורו בכזית וקא תימה מאי איריא דנקט חמשה דברים בעולה הא בשלמים נמי מצטרפין לחייב משום פיגול ויש לומר דנקט עולה משום דאיירי נמי במעילה אף על גב דבתודה לא איירי במעילה:

כל הפיגולין מצטרפין. תימה דלא מייתי מרישא דקתני (מעילה טו.) קדשי מזבח מצטרפין לפיגול ויש לומר דהוה מוקמינן לה בעולה דהא תני נמי מעילה אבל הך משמע טפי: **וכל הנותרות מצטרפין.** תימה דלא תני כל הטומאות מצטרפין ויש לומר דהוה משמע אפילו שרץ ונבלה ובשר המת והנהו לא מצטרפין כדתנן התם (דף יז:):

מסורת הש"ס

(א) ת"כ אחרי פ"י ה"ג, (ב) תוס' מעילה פ"א הט"ו, (ג) מעילה טו:, (ד) מנחות ט. כו. מעילה שם תוספתא דפסחים פ"ו ה"ג [פסחים עט. לעיל כה: בכורות לט:] תוספתא זבחים פ"ד ה"ב:, (ה) עי' יומא יב. שבועות יז: וברש"י, (ו) לעיל לה., (ז) עיין רש"ק וצ"ק.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כאן בנותר וכו' דזריקה היא אצל עולה מיירי:

שינויי נוסחאות

א) מן העולה ומאימוריה בחוץ כל"ל (ש"מ): ב) תיבות או זבח ליתא בכתה"י ופרי"ד, וכן מתקן בש"מ: ג) בכתה"י וש"מ נוסף מנין לרבות את הדם ת"ל או זבח: ד) בכי"ל ור' נוסף ומנחת נסכים. וכן בת"ב. ועי' תוס' שהגיהו בתימה אמאי לא תני מנחת נסכים: ה) כ"ל ששחטן (ש"מ וצ"ק. וב"ה ברוב כתה"י): ו) בכרוב כתה"י ובד"ו העלאה. נ"א בשלמא להעלותן בחוץ (בי"צ): ז) בכתה"י (זולת כי"ל) ובד"ו ליתא וטמא. ועי' תוס' בע"ב ד"ה כאן. וע' דק"ס פות ו ושם כתב שהגי' לפנינו היא מבה"ז שהוסיפה ע"פ הש"י: ח) מ"ט לא והא כ"ל (ש"מ): ט) נ"א בשניתותר לזרוק עליו את הדם ומני כו' (בי"צ), וכעי"ז במעילה טו ע"ב, ועי' תוס' כאן בע"ב: י) כ"ל מהן (*ש"מ): יא) גיר' בה"ז וא"ק בקומץ. וכ"ה בכי"פ: יב) ובמקודשין (בי"י ושמב"י): יג) לעשות אפילו אינן ראויין לבא (בי"פ וש"מ): יד) כ"ל להעלאת (כתה"י וב"ש): טו) בשלמים אם חישב (*ש"מ): טז) חייבין עליהן משום (כתה"י וש"מ): יז) אמרינן נמי לר"א (*ש"מ): יח) כ"ל אינו. וכדור זה שייך לע"ב אחר ד"ה לו כזית (ש"מ וצ"ק): יט) ובזבחים נמי כתיב (כתה"י וב"ש): כ) כ"ל בדפרק (צ"ק). ובביאור דברי התוס' כזה עי' ל"ק ובה"ו וח"ל ושאר מפרשים: כא) משמע הא דומיא דבשר ודם אפי' במקצת מהדרינן ותימה היכי פליג ר"י כל"ל ור"ל דאף ר"י פליג אבל הגך מ"ד דס"ל מהדרינן ור"י ס"ל בכולן לא מהדרינן (צ"ק): כב) כ"ל להתחייב בחוץ (צ"ק): כג) למעוטי דם דאין חייבין כל"ל (באה"מ): כד) כ"ל משקדשו (צ"ק):

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ז: ל ב מיי' שם הלכה י: לא ג ד מיי' שם הלכה ג: לב ה מיי' שם הלכה ז: לג ו מיי' שם הלכה ג: לד ז מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֻם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: ויקרא יז, ח
2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט

מוסף רש"י

והלן. דס הלן (נדה מ:). שלן בשרה חוץ למזבח (לעיל כז:) והיוצא. בשר עולה שיצא והכניסה והעלה: ושנשחט חוץ לזמנו. על מנת לאוכלו חוץ לזמנו כהוי פגול: ושקבלו פסולין וזרקו את דמו. כגון בעל מום או שאר פסולין, ולהכי נקט קבלו פסולין ולא נקט שאחטוהו פסולין, שהשחיטה כשרה בפסולין, כדתנן (לקמן לא:) כל הפסולין שאחטו שחיטתן כשרה: והניתנין למעלה. ממון הסיקרא, דקי"ל תוטאת בהמה למעלה דכתיב בה קרעים, ועולה למטה: והניתנין בפנים. על המזבח הפנימי, כגון פר העלם דבר ופר כהן משיח: והפסח והחטאת. לכהי נקט פסח וחטאת, דקי"ל כל הזבחים שזמנו שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת (נדה מ:) עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ. דאי מקטיר כחלי זית בשר וכחלי זית אימורין בחוץ, חייב עליהם משום מקטיר בחוץ, והקטרה בעינן בכזית כדכתיב ואם יאכל יאכל, ואמרינן (לעיל כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח, מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית (מעילה טו:) שנשתייר בהן כזית בשר. דאיכא כדי אכילת אדם (בכורות לט:):

תוספות

(ב) ד"ה אם אין חישב לאכלו חוץ לזמנו. ולא מיחייב אלא בכזית דאי לא מיחייב בכזית אלא בחוץ לזמנו אמאי לא מיחייב בכל שהו דאי לא מיחייב בכל שהו אמאי לא מיחייב בכזית

ט) באן בשניתותרו [עד] שלא מזרק הדם ומני רבי יהושע. ה"ג לה במעילה בפ' קדשי מזבח (דף טו:) אלא אימא עולה ואימורים מנטרפין זה עם זה לכזית לזרוק עליהם את הדם ומאן קתני לה רבי יהושע וגירסא דשמעתין נמי יש לישב דהכי נמי קאמר וקשה לישנא דברייתא דקתני ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטומאה ויש לפרש דכשניתותרו כזית מעולה ואימורין דאמעינן דזריקה מעלייתא היא לאיחיודי משום פיגול נותר וטומאה דקרבו מתיריו קרינא ביה והשתא לא צריכי להא דקאמר הכא פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול דבשיוויא דניתותרו מתרלי תרוייהו פיגול ונותר ובמסכת מעילה לא גרסינן ליה [י] ויש מוחקין טומאה מן הברייתא משום דמטמאה לא משני מידי אבל לפי מה שפירשתי ניחא דכולהו מיתרלי וע"כ גרסינן ליה דאי לא גרסינן ליה הא דקאמר התם במעילה תנינא להא דתנו רבנן מנא ליה הא [בה] דקתני בברייתא דמנטרפין לענין אכילה ואימא פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול ונותר אונותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו דלמא אייתי להנטרף לענין להכשיר הקרבן ולזרוק עליהם את הדם אבל לאכילה לא מנטרפין אבל מכיון דתני טומא על כרחין לענין אכילה קאמר דמנטרפין דהיינו תנינא להא דתנו רבנן: **ומר סבר מלא חפניו לאו דוקא.** תימה למה לי למימר לאו דוקא אפילו יהא דוקא הוו מחייבי רבנן אכזית ממנו במוך מידי דהוה אקומץ וכמו כן קשה בסמוך למה לי למימר דסברי רבנן קביעות דמנא לאו כלום היא ויש לומר דעד כאן לא מחייבי רבנן בקומץ אלא משום דחשיב להתפגל על מנת להקטיר כזית מקומצה במוך הלכך חשיבא נמי הקטרה לחייב אכזית ממנו במוך ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח אע"ג דלא שייך בהם פיגול כיון דמנחה ניהו ומצינו במנחה דכזית נמי חשיבא הקטרה שם מנחה אחד הוא אבל קטרת לא אשכחן דחשיב הקטרה בכזית דלא שייך ביה פיגול ועוד דהא א"ר יוסי [כ] דאין פיגול אלא בדבר שהוא על מזבח החילון הלכך הא דמחייבי רבנן בקטרת בכזית על כרחין משום דמלא חפניו לאו דוקא וקביעות מנא לאו כלום היא: **דקבעינהו במנא.** למאי [ט] לאסיקנא (למאי) דקבעינהו במנא הוי לבונה דמתניתין שיעור שלם ופטור בחוץ לרבי אליעזר הואיל וקבעינהו במנא:

וכזית [א] [א]חלב זורק את הדם חצי זית בשר וחצי זית חלב אינו זורק את הדם [ב]ובעולה חצי זית בשר וחצי זית חלב זורק את הדם מפני שבעולה כליל ומנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק מנחה מאי עבידתה אמר רב פפא מנחת נסכים הבאה עם הזבח: **מתני'** [ג]הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב [ד] מאחת מהן [ג]כזית בחוץ חייב ר"א פוטר עד שיקריב את כולן [ד]וכולן שהקריב [ג] בפנים ושייר מהן כזית והקריבו בחוץ חייב [ה]וכולן שחסרו כל שהו והקריבו בחוץ פטור [ו] [ו]המקריב קדשים ואימורים [ז] בחוץ חייב: **גמ'** ת"ר [ז]המקטיר כזית [ה] בחוץ חייב [ב] חצי פרם בפנים פטור קס"ד מאי פטור פטור זר אמאי [ו] הקטרה היא א"ר זירא אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מאי פטור פטור ציבור א"ר זירא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דאמר רב עלה בהא אפילו ר' אליעזר [ז] מודה דהא [ח] ר' אליעזר לאו הקטרה היא קאמר אמר רבה בהקטרה דהיכל דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בהקטרה דפנים דמר סבר [1]מלא חפניו דוקא ומ"ם מלא חפניו לאו דוקא א"ל אביי והא כי קא כתיבא [2]חוקה בהקטרה דפנים הוא דכתיב אלא אמר אביי בהקטרה [ח]בפנים [ט] כ"ע לא פליגי כי פליגי [י] בהקטרה דחוץ מ"ם ילפינן פנים מחוץ ומ"ם לא ילפינן אמר רבא השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן פנים מחוץ מיבעי מה היא דתניא [3]יכול המעלה פחות מכזית קומץ ופחות מכזית אימורין והמנסך [ז] פחות משלשת לוגין יין [פחות] [יא] מג' לוגין מים יהא חייב תלמוד לומר [3]לעשות [יב] [ט]על השלם חייב ואינו חייב על החסר והא פחות משלשת לוגין דאית בהו כמה זיתים ולא ילפי רבנן חוץ מחוץ אלא אמר רבא כגון דקבעינהו שני חצאי פרם [יג] פחות מכשיעור הכשר מצותה נקט: **קס"ד מאי פטור פטור זר.** דאי לאו בזרות קאמר מאי פטור שייך למימר בפנים ואמאי פטור הא הקטרה היא דהא הא תנא דקמחייב [כ] עלה בחוץ: **מאי פטור פטור ציבור.** דילאו ידי חובתן דכזית הוא הקטרה: **בהא אפילו רבי אליעזר מודה.** ואע"ג דפליג במתני' אבחוץ מודה הוא דהאי תנא בהאי סיפא דפטור ציבור וקשיא לי עלה אמאי מודה והא רבי אליעזר לאו הקטרה היא קאמר מדפטר עלה בחוץ: **אמר רבה בהקטרה דהיכל.** שבכל יום שלא נאמר בו שיעור והאי פרם שיעור דרבנן הוא מודה רבי אליעזר דבכזית הוא הקטרה לחייב עליה בחוץ ולהוציא ציבור ידי חובתן בפנים ומתני' [כא] כולה רישא וסיפא דברי הכל היא ובהקטרה דהיכל מיירי: **כי פליגי.** במתני' בהקטרה דיום הכפורים דלפני ולפנים שנאמר בה שיעור (ויקרא טז): **מלא חפניו דוקא.** ובבא אחת הילכך בחוץ נמי לא מיחייב אלא אשלימה: **והא כי כתיבא חוקה בפנים כתיבא.** כדכתיב (שם) והיתה זאת לכם לחוקת עולם לכפר וגו' דברים שאין נעשין אלא אחת בשנה וחוקה עיכובא הוא: ה"ג **אלא אמר אביי בהקטרה דפנים דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בהקטרה דחוץ.** אבל נמי כרבה מתרץ לה דברייתא דמודה בה רבי אליעזר בהקטרה דהיכל ומתניתין בהקטרה דפנים ומיהו לא כטעמא דרבה דאמר לרבנן אלא חפניו לאו דוקא דכולי עלמא מלא חפניו דוקא ובפנים דכ"ע לא פליגי דשלימה בעינן כי פליגי כגון שהקטיר כזית מן הקטרת של חפיסת פנים בחוץ מר סבר ילפינן פנים מחוץ ילפינן קטרת של פנים מקטרת של היכל מה הקטרה [כב] של היכל בבמה בחוץ בכזית אף הקטרה של פנים חייבין עליה בבמה בכזית ואע"ג דבדוכתה לא הוא הקטרה הואיל ובהיכל הוא הקטרה: **ור' אליעזר סבר לא ילפינן פנים מחוץ.** הקטרה דהיכל הוא דמיחייב עלה בחוץ בכזית דהא בדוכתה בהכי חשיבא אבל הקטרת פנים לא מיחייב עלה בחוץ בכזית הואיל ובדוכתה לאו הקטרה היא: **השתא חוץ מחוץ.** כגון ניסוך היין שהוא על המזבח החילון לא ילפי רבנן מהקטר חלבים שהוא על המזבח החילון לחייב על פחות משלשה לוגין בחוץ אע"פ שיש שם כמה זיתים וגבי כל הקטרות של מזבח החילון הקטרה היא הואיל וגבי ניסוך שיעורא אחרינא הוא לא מיחייב עליה אלא בכשיעור: **פנים מחוץ.** לחייב על קטרת שלפני ולפנים בבמה בחוץ ילפינן מהקטרה דהיכל: **פחות מכזית קומץ.** על כרחך רבנן היא דאי רבי אליעזר אפילו אכזית לא מיחייב דהא אמר עד שיקריב את כולן: **אלא אמר רבא כגון דקבעינהו במנא.** לעולם מתניתין ובברייתא בהקטרה דהיכל הוא [כג] הקטרה בדוכתה בכזית ומשום הכי קתני לה בברייתא חייב ור' אליעזר מודה בה כדרב ופלוגתא דמתניתין כגון דקבעיה [כד] (דכולה) שני חצאי פרם במנא

וקסבר

לה אב מיי' פרק ז מהלכות פסה"מ הלכה ג:
לו גדה מיי' פי"ט מהלכות מעה"ק הלכה ח:
ו מיי' שם הלכה ה:
לז ז מיי' שם הלכה ח:
לח ח מיי' פ"ט מהלכות איסו"מ הלכה ד:

תורה אור השלם

1. וְלָקַח מִלֹּא הַמַּחְתָּה גֶּחָלֵי אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמִלְא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת:
ויקרא טז, יב
2. וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה:
ויקרא טז, לד
3. וְאֶלֵּהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֻם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו:
ויקרא יז, ח-ט

מוסף רש"י

וכזית חלב. אי כזית חלב, דאיכא כדי אכילת מזבח (בכורות לט:) **זורק את הדם.** ואם לא שפייר כלום לא זריק, דכתיב (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם, אם אין בשר אין דם (שם ובנו"ז לעיל כה:) **חצי זית בשר וכו' אינו זורק את הדם.** שאין אכילת דמים ואכילת מזבח מנטרפין דזריקת דם אינה אלא לאחיר אימורים למזבח ובשר לאדם וכיון דלבדו אינהם זריקה למה (מנחות ט.) **אמר רב פפא מנחת נסכים כו'.** כלומר הא דקאמר ומנמחה אפילו כולה קיימת באותה מנחה הבאה נסכים קאמר דדכתיב ומנחתם קולת וגו' דקא ס"ד הואיל ובהדי זבח קאתיא כגופא דזבח דמיא, ואע"ג דלא נתחייב מן הבשר כלום יזרוק עליה את הדם, קמ"ל דלא (מגילה טו:) **הקומץ.** דמנחת ישראל: **ומנחת כהנים.** מנחה שהתנדב כהן דאינה נקמצת אלא כולה כליל דכתיב (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה: **ומנחת כהן משיח.** דכתיב כ"ג נמי כתיב בה כליל תקוצר: **ומנחת נסכים.** נמי כליל היא (מנחות יב:):

מסורת הש"ס

(א) [נעיל מב. מנחות יב:], ברש"י: (ב) כש"מ גורם שהקטיר. ועי' דק"ס אות ח: (ג) שהקריבן (ש"מ). וכן להלן והקריבן (כתה"י): (ד) נלקח מש"י ואימורייהן. וכ"ה בכש"י: (ה) כזית קטורת בחוץ (כי"צ וש"מ וכנ"י בשאר כתה"י): (ו) אמאי הא הקטרה (ש"מ). וככי"ל והא אמרת הקטרה: (ז) בש"מ מגיה אלעזר בכל הסוגיא ובכש"י. וכ"ה בגמ' בכי"מ וק', ומשנה בד"ו, וכ"ה בכש"י כי"פ בכל הסוגיא. אך בכי"מ וק' במשנה ובכי"ל ור' ב' במשנה ובגמ' ר' אליעזר וכ"ה בכש"י כי"ו בכל הסוגיא. ועי' רש"ש, מלפה אימן, הג' דבני נתמיה, הגהל"ה בלבלין בדף קי ע"ל, ודק"ס אות ח. ולהלה בש"ע לקמן דף ב אות ל: (ח) כ"ל והא (*ש"מ): (ט) כ"ל דפנים (ש"מ ורוב כתה"י): (י) כ"ל כי פליגי בקטורת דלפני לפנים דקא מקריב לה בהיכל מ"ס (כי"צ). כ"ל כי פליגי בהקטרה דהיכל (ד"ה). ואולי הרמב"ם גרס הכא"ל ולכן פסק בהל' עבודת יום"כ ס"ס הכ"ו הקטיר וכו' כזית בהיכל חייב מיתה. ועי' מ"ב סוד"ס גמרא מ"ר וקכ"ל סוד"ס ורב אשי. וכ"ש כפי הגר' בא לאפוקי מגר' זו. לפנינו ע"פ בה"ל, וכן הוגה בשמכ"ע וכ"ס: (יא) כ"ל ופחות מגג' לוגין מים בחוץ יהא (כי"צ): (יב) לעשות אותו על השלם הוא חייב כל"ל (*שמכ"ע): (יג) תיבות שני חצאי פרם ליתא בכתה"י וש"מ. וכן ליתא בכ"י ובכומ': (יד) והקטיר את החלב. חלב אע"פ כו' (כתה"י וב"ש): (טו) כלן שייך ד"ה אין זורק שבסוף עמ' הקודם (צי"ק). ולתה"כ מה"ד מנחה מאי כו' כל"ל (*ש"מ): (טז) כ"ל וכל (כי"י): (יז) כ"ל דתנן (כי"י): (יח) בכתה"י וד"ו ופרי"ל דלר' יהודה כשירה כו' ולר' שמעון בשני. ולפנינו ע"פ בה"ז: (יט) כ"ל מתקבל (*ש"מ): (כ) כ"ל קמחייב (ב"ש, כתה"י): (כא) ס"ל ובברייתא (גליון): (כב) מה קטרת של היכל חייבין עליו בבמה כו' אף קטרת של כל"ל (כתה"י ושמכ"י). [בכ"י ליתא מיתא בבמה כאן ולהלן בסמוך ולהלן בד"ה פנים מחוץ, וכן מתקן בכ"ש. ובכ"פ גם לפנ"ז הגוסח חפינת פנים כזית בבמה בחוץן]: (כג) דהויא הקטרה בדוכתה בכזית ומש"ה קתני ברייתא (כתה"י וב"ש): (כד) בכתה"י וד"ו דקבעיה לבולה חצי פרס. בכ"ש הכיא נ"ל דקבעיה לבולה פרס. וכן הגיה ל"ק. ולתה לעיל אות יג: (כה) דהא דקתני וכו' לענין אכילה קאמר ראימא כו' כל"ל (צי"ק). ולתה"כ מנחה מאי כו' כל"ל (*ש"מ): (כו) כ"ל מאי וכל (כי"י): (כז) כתה"י ד"ו ופרי"ל דלר' יהודה כשירה כו' ולר' שמעון בשני. ולפנינו ע"פ בה"ז: (כח) כ"ל מתקבל (*ש"מ): (כט) כ"ל קמחייב (ב"ש, כתה"י): (ל) מה קטרת של היכל חייבין עליו בבמה כו' אף קטרת של כל"ל (כתה"י ושמכ"י). [בכ"י ליתא מיתא בבמה כאן ולהלן בסמוך ולהלן בד"ה פנים מחוץ, וכן מתקן בכ"ש. ובכ"פ גם לפנ"ז הגוסח חפינת פנים כזית בבמה בחוץן]: (לא) דהויא הקטרה בדוכתה בכזית ומש"ה קתני ברייתא (כתה"י וב"ש): (לב) בכתה"י וד"ו דקבעיה לבולה חצי פרס. בכ"ש הכיא נ"ל דקבעיה לבולה פרס. וכן הגיה ל"ק. ולתה לעיל אות יג: (לג) דהא דקתני וכו' לענין אכילה קאמר ראימא כו' כל"ל (צי"ק).

הגהות הב"ח

(א) במשנה בסוף פטור המעלה קדשים:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל או כזית (צי"ק וכ"ה ברש"י): ב) בש"מ גורם שהקטיר. ועי' דק"ס אות ח: ג) שהקריבן (ש"מ). וכן להלן והקריבן (כתה"י): ד) נלקח מש"י ואימורייהן. וכ"ה בכש"י: ה) כזית קטורת בחוץ (כי"צ וש"מ וכנ"י בשאר כתה"י): ו) אמאי הא הקטרה (ש"מ). וככי"ל והא אמרת הקטרה: ז) בש"מ מגיה אלעזר בכל הסוגיא ובכש"י. וכ"ה בגמ' בכי"מ וק', ומשנה בד"ו, וכ"ה בכש"י כי"פ בכל הסוגיא. אך בכי"מ וק' במשנה ובכי"ל ור' ב' במשנה ובגמ' ר' אליעזר וכ"ה בכש"י כי"ו בכל הסוגיא. ועי' רש"ש, מלפה אימן, הג' דבני נתמיה, הגהל"ה בלבלין בדף קי ע"ל, ודק"ס אות ח. ולהלה בש"ע לקמן דף ב אות ל: ח) כ"ל והא (*ש"מ): ט) כ"ל דפנים (ש"מ ורוב כתה"י): י) כ"ל כי פליגי בקטורת דלפני לפנים דקא מקריב לה בהיכל מ"ס (כי"צ). כ"ל כי פליגי בהקטרה דהיכל (ד"ה). ואולי הרמב"ם גרס הכא"ל ולכן פסק בהל' עבודת יום"כ ס"ס הכ"ו הקטיר וכו' כזית בהיכל חייב מיתה. ועי' מ"ב סוד"ס גמרא מ"ר וקכ"ל סוד"ס ורב אשי. וכ"ש כפי הגר' בא לאפוקי מגר' זו. לפנינו ע"פ בה"ז, וכן הוגה בשמכ"ע וכ"ס: יא) כ"ל ופחות מגג' לוגין מים בחוץ יהא (כי"צ): יב) לעשות אותו על השלם הוא חייב כל"ל (*שמכ"ע): יג) תיבות שני חצאי פרס ליתא בכתה"י וש"מ. וכן ליתא בכ"י ובכומ': יד) והקטיר את החלב. חלב אע"פ כו' (כתה"י וב"ש): טו) כלן שייך ד"ה אין זורק שבסוף עמ' הקודם (צי"ק). ולתה"כ מה"ד מנחה מאי כו' כל"ל (*ש"מ): טז) כ"ל וכל (כי"י): יז) כ"ל דתנן (כי"י): יח) בכתה"י וד"ו ופרי"ל דלר' יהודה כשירה כו' ולר' שמעון בשני. ולפנינו ע"פ בה"ז: יט) כ"ל מתקבל (*ש"מ): כ) כ"ל קמחייב (ב"ש, כתה"י): כא) ס"ל ובברייתא (גליון): כב) מה קטרת של היכל חייבין עליו בבמה כו' אף קטרת של כל"ל (כתה"י ושמכ"י). [בכ"י ליתא מיתא בבמה כאן ולהלן בסמוך ולהלן בד"ה פנים מחוץ, וכן מתקן בכ"ש. ובכ"פ גם לפנ"ז הגוסח חפינת פנים כזית בבמה בחוץן]: כג) דהויא הקטרה בדוכתה בכזית ומש"ה קתני ברייתא (כתה"י וב"ש): כד) בכתה"י וד"ו דקבעיה לבולה חצי פרס. בכ"ש הכיא נ"ל דקבעיה לבולה פרס. וכן הגיה ל"ק. ולתה לעיל אות יג: כה) דהא דקתני וכו' לענין אכילה קאמר ראימא כו' כל"ל (צי"ק).

וקסבר ר"ל [קביעותא] דמנא מילתא הוא הואיל ונתן שני מו] חלקי פרס בכלי הקטרת יז] היכל קביעה מנא ואי חסיר כל שהוא מיפסל הילכך בחוץ לא מיחייב עד שיקריב את כולו: **ורבנן סברי.** קביעותא דמנא לאו כלום היא: **קבע ששה לוגין.** דהוא חצי ההין לנסכי פר ונתנן בכלי ומשך ארבעה מהן והקריבן בחוץ חייב שהרי ראויין בפנים לאיל יח]: **פטור.** דבגיר משלשת לוגין לא חזו בפנים: **רב אשי אמר.** לעולם כדתרלה אביי דבהקטרה של פנים בחוץ פליגי ובמילף פנים מחוץ ודקא קשיא לך השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן כו' לא דמי ניסוך להקטרה דניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן ואע"ג דחוץ מחוץ אבל קטרת של פנים מקטרת של היכל ילפי ואע"ג דפנים ממון: **חסרון דחוץ.** הוילון שלימים לחוץ וחסרו לאיבוד: **שמיה חסרון.** ואם העלה את המשויר בחוץ פטור: **או לא שמיה חסרון.** וחייב לרבנן כאילו כולו קיים: **איפסיל ליה.** ואפי' הכי מיחייב עליה בחוץ ומה לי יולא ומה לי חסרון: **עד שיקריב כולו** יט]. אלמא כוליה בעינן: **מדרבי אליעזר פשיט מר.** בתמיה. רבי אליעזר אפי' בכולו קיים נמי פטר ואנן לרבנן מיבעי לן דמחייבי בכולו קיים ומודו בשחסר בפנים: **והאילא תלילה.** שהבשר כ] אינו ראוי להקטרה חוצץ בין אימורין למערכה ולכוותיה בפנים לאו העלאה היא דרחמנא אמר (ויקרא ו) על העלים אשר על האש. וקס"ד דמתני' רבי יוסי היא דאמר [לעיל קח.] אינו חייב עד שיעלה לראש המזבח בהקטרת פנים: **כשהפכן.** החלבים למטה: **מתני' מנחה שלא נקמלה.** לא חזי לפנים הילכך המקריבה בחוץ פטור: **קמלה וחזר קומלה לאוכה והקריבה בחוץ חייב.** שכיולא בה בפנים כשירה כדתנן בהקומץ (מנחות דף כג.) נתערב קומלה בשיריה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים: **גמ' ובינבטלי שירים לקומץ.** ברובא והוי כמאן דליתיה ולא מיחייב עליה ובמנחות (דף כג:) נמי פרכינן לה גבי הקטרת פנים: **נאמר הקטרה בקומץ.** וקמץ והקטיר (ויקרא ב): **ונאמר הקטרה בשירים.** לא מקטירו ממנו אשה לה' (שם) ו] כל שממנו לאשים הרי הוא בבל תקטירו דהיינו שירים: **אין קומץ מבטל קומץ.** ואפי' רבה עליו כדאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כב.) ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה: **מתני' הקומץ והלבונה.** של מנחת נדבה שייהס מתירין את שייריה לאכילה הילכך רבי אליעזר פוטר דבעי הקטרת כל המתיר: **אחד בפנים.** תחילה ואחר כך השני בחוץ: **חייב.** שזה גמר וזו הכל תלוי: **שני בזיכי לבונה.** מתירין לחם הפנים דכתיב (ויקרא כד) והיתה ללחם לאזכרה ואמרינן נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ מתיר את השירים אף הלבונה מתרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו בא] אלא לאחר מתנות האשים: **גמ' מהו שיתיר בנגדו בשירים.** הקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חלי השיריים ובוררן לחלקן בב]: **מהו.** לאוכלן: **מישרא שרי.** פליגא לגמרי: **או אקלושי מקלשי.** לאיסורא דכולהו שיריים וקומץ בג] ולבונה תרוייהו אכולהו שיריים דמו בד] וכי מקטיר לחד מקלשי ליה איסורייהו ומיהו לא איסתרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ זוטא (דף טח.): **מפגלין בחצי מתיר.** פיגל בקומץ בה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא שרי.** דאי כי מקטיר ליה בשתיקה לא שרי כזית מינייהו לגמרי היכי הוא מחשבה בההוא זית הא דומיא דזריקה בעינן דשרי לגמרי: **לא מישרא שרי בו'.** כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יצחק נפחא דאו הא או הא עביד: **אלא אליבא דר"א.** קמיבעיא דאמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יצחק דילמא בו] שרי: **ר"א כרבנן ס"ל.** ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה אליביה דאו הא או הא והא ר"א מדקאמר לאו הקטרה הוא כרבנן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא אליבא דרבנן דהכא.** דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הויא הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אתיא הויא הקטרה לחיובי בחוץ עלה: **מתני' הזורק מקצת דמים.** כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

חייב

אבל בחסרון מודו ליה. ומסיק בחסרו מבפנים ותימה מאי קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט:) וכולן שחסרו כל שהוא כו' וכל הפחות היינו חסרו מבפנים: **אמר שמואל בשהפכן.** וכי תימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה בכך: **מין במינו אינו חוצץ.** והא דאמרינן לעיל (דף טו:) גבי רגל חבירו פסול ° אין דרך שירות בכך: **קומץ מהו שיתיר בנגדו בשירים.** פירש בקונטרס דהקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חלי השיריים ובוררן לחלקן מהו לאוכלן מישרא שרי פלגא לגמרי אלא דאי מישרא שרי פלגא אידך פלגא באיסור' קיימא ואי אכיל לה לקי כמו אוכל בשר חטאת ואשם קודש זריקה ואי איקלושי מקלשי לכולה מנחה לא לקי כלל אי נמי לענין מעילה וכי האי גוונא בנדרים בפרק נערה (דף סח.) בעל מיגז גייז או אקלושי מיקלשי כגון דנדרה מן תרין זיתין ושמע ארוס והפר לה ואכלתינון אי אמר מיגז גייז לקיא אי אמר מקלש קלשי איסורא בעלמא הוא: **ואי אליבא דר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר.** הך סוגיא דלא כרש לקיש דאמר לעיל בפרק בית שמאי (דף מא:) טעמא דרבי מאיר משום דכל העושה על דעתו ראשונה הוא עושה ול"ע אי שחט שימן אחד וקבל בח] אחד דמו וזרקו כיון דחשיב חלי מתיר אי אמרינן מישרא שרי ומיהו הא פשיטא אי לא גמר אחר כך שחיטתו לא שרי:

אמר שמואל בשהפכן. מאי מלתא היא ומר סבר לאו מילתא היא אמר רבא השתא למאן ב] דאמר קביעותא דמנא ולא כלום הוא קבע ששה לפר ומשך מהן ארבעה והקריבן בחוץ חייב שראויין ג] לאיל קבע ארבעה לאיל ומשך מהן שלשה והקריבן בחוץ חייב שראויין לכבש חסרו כל שהוא והקריבן בחוץ פטור רב אשי אמר ניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן אף על גב דחוץ מחוץ לא ד] ילפי הקטרה מהקטרה ילפי אף על גב דחוץ ה] מפנים: וכולן שחסרו: איבעיא להו א חסרון דחוץ שמיה חסרון או לא שמיה חסרון מי אמרינן כיון דנפק איפסלו ו] להו מה לי חסר מה לי יתר או דילמא יוצא דאיתיה בעיניה אין ז] דליתיה בעיניה לא אמר אביי ת"ש ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי מדר' אליעזר פשיט מר אמר ליה בפירוש שמיע לי מיניה דרב ח] עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' אליעזר אלא דאיתיה בעיניה אבל בחסרון מודו ליה לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים ת"ש וכולן שחסרו ט] והקריבן בחוץ פטור לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים: המקריב קדשים: אמאי והאיכא חציצה אמר שמואל כשהפכן ור' יוחנן אמר אפילו תימא שלא הפכן והא מני רבי שמעון היא דאמר י אפילו העלו על הסלע י] חייב רב אמר כ מין במינו אינו חוצץ: **מתני'** כ מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ פטור ג קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבו יא] בחוץ חייב: **גמ'** ואמאי יב] ליבטלי שירים לקומץ ג אמר רבי זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרת יג] קומץ אין קומץ מבטל חבירו אף הקטרת שירים אין שירים מבטלין קומץ: **מתני'** ד הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני ה אחד בפנים ואחד בחוץ חייב ו שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני ז אחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר בנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יד] מיקלש אליבא דמאן אי אליבא ה דרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר (א) אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ו הזורק מקצת דם בו] בחוץ

לט א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ט והדבר ספק:

מ ב ג מיי' שם הלכה ה:

מא ד ה ו ז מיי' שם הלכה יד:

מב (ז מיי' פט"ז מהל' פסה"מ הלכה ח):

מג ח מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה יג:

מוסף רש"י

מין במינו חוצץ. ואלו שניסס מין אחד (בכורות ט): ונאמרה הקטרה בשירים. כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ויקרא ב) ואמרינן כל שממנו לאישים, דהיינו שירים, הרי הוא בכל תקטירו, אלמא איכא הקטרה בשירים (מנחות כג:) **מפגלין בחצי מתיר.** דתנן (מנחות טז.) פיגל בקומץ ולא בלבונה, בלבונה ולא בקומץ, כלומר חישב בהקטרת האחד על מנת לאכול מן השירים למחר, ר"מ אומר פיגול ומה"מ אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר (פסחים סג.): **הזורק מקצת דם בחוץ.** אלא נתן אחרא מתנות אלא מתנה אחת (לעיל קז.):

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר"ל כרבנן וכו' בחלי מתיר ולא שרי ולא מקלש אלא אליבא דרבנן:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה מין וכו' אין דרך שירות בכך. עיין יומא דף נח ע"א:

שינויי נוסחאות

א] ר"ל קביעותא דמנא קביעותא הוא ואי בעי למימשך ואקרובי בהיכל לא מקריב ומ"ס לאו קביעותא הוא (כי"צ). ולאה גי' כ"ל זה בש"נ לעיל קט ע"ב אות י: ב] בש"מ גורס השתא דאמרי' למאן: ג] ל"ל שהרי ראויין. וכן להלן בסמוך (ש"מ. כתה"י): ד] תיכות לא ילפי ממחקות (ש"מ. כתה"י): ה] ר"ל דפנים מחוץ (כתה"י וש"מ). וז"ל הגרי"ב מרש"י גלאה שגרסתו היתה בגמרא ואע"ג דפנים מחוץ ועיין משל"מ פי"ט מהל' מעה"ק ד"ה ומ"ש, גלאה שגרסתו היתה כמו שהוא לפנינו וע"ש, עכ"ל. ר"ל ילפי רבנן ואפילו פנים מחוץ (כי"צ): ו] ר"ל איפסל להו מה לי פסול יוצא מה לי פסול חסרון או (כתה"י וש"מ): ז] אין, חסרון דליתיה כו' (כי"ר וק). ר"ל או דילמא יוצא איתיה בעיניה, חסרון כמאן (דאוורד [דאבד] דמי אמר כו' (כי"צ): ח] ל"ל דמר (ש"מ, כתה"י). ודלק"ס כתב שהיא הגוסחא האמיתית: ט] שחסרו כל שהן והקריבן (כתה"י, שמכ"י וב"ש). וכ"ס במשנה לעיל כרוב כתה"י: י] ר"ל הסלע או על האבן חייב רב אשי אמר מין (כי"מ, צ' וק'). וכן בכ"ל וש"מ, אך שם ליתא אשי. [ועי' ת"ש שעולה לישב דברי הרמב"ם מהא דמייתי דברי רב אחרי שמואל]: יא] ל"ל והקריבה (ש"מ, כתה"י): יב] ונבטלו שירים כו' כל"ל ותיבת אמאי נמחק (*ש"מ): יג] מה הקטרה האמורה בקומץ אין כו' אף הקטרה האמורה בשיריים כו' (כתה"י וש"מ): יד] ר"ל אקלושי מקליש. וכן בסמוך (כי"מ, וב"ה ברש"י): טו] ל"ל דמים (ש"מ, כתה"י). וכ"ה לעיל קז ע"ל: טז] ר"ל ונתן חצי פרס (כי"פ, ב"ש). ר"ל ונתן חצי פרס (כי"י וד"ר). ולפנינו ע"פ בה"ו. ולאה בש"נ לעיל קט ע"ב אות כד: יח] ל"ל להקטרת (ב"ש. כתה"י): יט] ר"כ ואי הוה אמרינן קביעותא דמנא קביעותא היא כיון דחסר כל שהוא והקריבו בחוץ פטור (ב"ש מספר ישו): **יט]** את כולן כל"ל (*ש"מ): **כ]** שהבשר למטה שאינו ראוי (כי"פ): **כא]** ל"ל להם (*ש"מ): **כב]** ל"ל ובירדן לחלקו (*שמכ"י וב"ש). וכ"ה בד"ו ב' וג' כאן וכלשון רש"י שנתוסף לחלקן [ונתוסף בד"ו רפ"ב לחולקן]: **כג]** ל"ל דקומץ (*ש"מ). ר"ל דכולהו שיריים שאין בהם מעילה שקומץ (כי"ב): **כד]** ל"ל רמו (שמכ"י וצ"ק): **כה]** בקומץ ולא בלבונה שהקטיר כל"ל (*ש"מ): **כו]** בכ"ל דילמא לא שרי: **כז]** בדפ"ל הגוסח כאן משונה, ולפנינו תוקן עפ"י בה"ו. וגי' ש"מ ול"ק דאפילו למאן דאמר יש ברירה האיך מתברר כו'. וע"ש: **כח]** ל"ל וקיבל את דמו (צ"ק):